

Asia: VN/24927/2020

Lausuntopyyntö uudistettavan lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen luonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Huomiot ohjeen yleisestä osasta: luvut 1–3

Alaluku 1.1: Vaikutusarviointien tärkeyttä perustelevana tekijänä voisi korostaa myös sääntelyn asemaa yhteiskunnan tärkeimpänä keinona estää epätoivottavaa käyttäytymistä. Jos esim. halutaan vähentää liikenneonnettomuuksien määrää, täytyy arvioida eri sääntelyvaihtoehtojen (kuten promilleraja, nopeusrajoitukset, informaatio-ohjaus jne.) vaikutuksia. Vaihtoehtojen vaikutuksia arvioimalla edesautetaan vaikuttavimman sääntelyvaihtoehdon valintaa.

Alaluku 2.1.4: Toimeenpanon kohdalla olisi paikallaan mainita myös toimeenpanevien tahojen kuuleminen vaikutusarviointiprosessissa. Kuulemisen avulla saadaan jo ennakolta tärkeää tietoa käytännön toimeenpanosta ja sen haasteista. Jälkiseurannan ja -arvioinnin kohdalla tulisi korostaa voimakkaammin seurannan/arvioinnin yhteyttä tuleviin lainvalmisteluhankkeisiin. Seurannan/arvioinnin avulla saadaan tietoa, jota voidaan hyödyntää tulevien uudistusten etukäteisarvioinneissa. Usein etukäteisarviointien ongelmana on niiden puutteellinen tietopohja, sillä ”oikeanlaista” tietoa ei ole saatavilla riittävän nopealla aikataululla. Systemaattinen jälkiseuranta ja -arviointi vastaa kuitenkin suoraan tähän ongelmaan.

Alaluku 3.1: Tietolähteenä tulisi mainita erikseen myös aikaisemmista ja vastaavan kaltaisista hankkeista kertynyt seuranta-/arviointitieto.

Huomiot perus- ja ihmisoikeusvaikutuksista: luku 4.1

-

Huomiot taloudellisista vaikutuksista: luku 4.2

-

Huomiot ympäristövaikutuksista: luku 4.3

-

Huomiot muista ihmisiin kohdistuvista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista: luku 4.4

Alaluku 4.4.8.1: Sivulla 88 tuodaan esille, että vaikutusarvioinnin tulisi tapahtua vertaamalla yhteiskunnallista kehitystä toimenpiteen kanssa kehitykseen ilman toimenpidettä. Tässä kohtaa ollaan vaikutusarvioinnin ytimessä, sillä sääntelyhankkeissa on tärkeää pystyä arvioimaan, mikä on yhteiskunnallinen kehitys eri sääntelyratkaisuilla verrattuna toisiinsa sekä siihen vaihtoehtoon, että mitään ei muuteta (ns. nollaratkaisu). Tutkimus- ja vertailuryhmä -logiikkaa olisikin paikallaan tuoda ohjeessa esiin työllisyysvaikutusten lisäksi myös yleisemmällä tasolla.

Muut huomiot

-

Vartiainen Niko
Itä-Suomen yliopisto, Oikeustieteiden laitos - Lainsäädäntötutkimuksen
yliopistonlehtori